

Аннотация

В статье приводится комплексный анализ видов рода Euonymus L. в лесах западной части Правобережной Лесостепи Украины, а также указываются результаты проведенных исследований в течение 2012 г. на данной территории.

Annotation

The article presents a comprehensive analysis species of the genus Euonymus L. in the forests of western Ukraine elder, and indicated the results of the research during 2012 in the territory.

УДК 378.6:37].016:379.85

Романенко О. В.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ТУРИЗМОЗНАВСТВО” В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Світоглядна концепція фахівця базується на принципах гуманізму, загальнолюдської моралі, поваги до людей, передбачає поєднання ціннісної орієнтації людини відкритого суспільства з патріотизмом. Фахівець туризму повинен вміти аналізувати оточуючу дійсність і діяти, спираючись на основні закони та принципи філософії, соціології, етики й естетики, права, екологічну свідомість. Обов'язковою вимогою до фахівця туризму будь-якого рівня є активна життєва позиція, висока особиста культура, знання історії та культури власного народу, засвоєння досягнень світової цивілізації, бездоганне володіння рідною мовою та вміння вільно розмовляти іноземною мовою в межах професійного спілкування.

У підготовці туристичних кадрів нагальним стає осмислення і наково-методичне облаштування тих професійно-орієнтованих технологій, які стихійно склалися і одержали розвиток у туристично-професійному напрямі [1, с. 111].

У вищих навчальних закладах навчальні дисципліни вивчають в аудиторіях з теоретичного боку, а застосувати свої знання на практиці молоді фахівці можуть лише влаштувавшись на роботу. В закордонних вищих навчальних закладах освіти 50% загальної навчальної підготовки відводиться на підготовку практичну зокрема на виробництві, фірмах...[2].

Глибокі перетворення, що відбуваються в суспільстві, зокрема в освіті і в духовному житті виявили назрілі проблеми, вирішення яких стали серйозною перевіркою і випробуванням міцності студентської молоді. Вагомий внесок у вирішенні проблем професійної підготовки студентів та організації навчального процесу у вищому закладі освіти внесли вчені В. Андрушенко, В. Бондар, І. Бех, І. Зязюн, М. Євтух, В. Кремень, М. Шкіль та ін. Спеціальним дослідженням з питань теорії та практики туристичної освіти присвячені праці таких вітчизняних вчених, як В. Федорченко, В. Обозний, Б. Пангалов, В. Дехтяр, С. Фокін, В. Курілова, К. Вахліс, Л. В. О. Любіцева, Л. Поважна, Г. Цехмістрова, С. Ф. М. Мальська, В. Худо, І. Мініч. Зокрема, слід виділити результати досліджень щодо: оновлення теорії становлення та розвитку системи безперервної професійної освіти в галузі туризму (В. Квартальнов); у визначенні теоретичних основ формування змісту туристичної освіти (І. Зорін); у розробці змісту та організації практичної підготовки спеціалістів для туристичної галузі (В. Федорченко, Л. Чорна, Л. Сакун, М. Пальчук) [3]; питаннями організації менеджменту туризму (Манохар Пури та Джан Чанд, Джон Бук, Дэвид Увер, Лаура Лоутон та ін.); розвитку активного туризму (В. Ганопольський, О. Остапець-Свешніков, С. Гордієнко, С. Галушко, П. Істомін, О. Денісов О. Воронков, О. Шепновський, С. Фокін, Б. Пангалов та ін.) Крім того, варто зазначити, що вимоги роботодавців формулюються не тільки й не стільки у форматі “знань” випускників, скільки у практичній компетентності щодо їх застосування. Вони виявились набагато більшими, ніж передбачалось раніше і вимагають від нашої молоді широкого кругозору, ініціативи, що формується і удосконалюється в процесі правильно організованої навчальної та виховної роботи. Лише сформовані стійкі життєві якості, активна практична позиція, професійна компетентність, уміння вести дискусії допоможуть молодим фахівцям зорієнтуватися в туристському просторі.

Мета статті – визначити та теоретично обґрунтівти методику формування у студентів активної життєвої позиції засобами туристських масових заходів.

У своєму дослідженні ми припускаємо, що обґрунтовані, цілеспрямовані позааудиторні туристські заходи оптимізують навчальний та виховний процес студентів, покращують кількісні та якісні показники навчання, сприятимуть розвитку у студентів педагогічного мислення, формуванню системи спеціальних знань та вмінь, навчати студентів самостійно розробляти нові шляхи та форми туристської діяльності, зокрема в діяльності туристських організацій, фірм, туркомплексів, станцій юних туристів тощо.

Об'єктом нашого дослідження є процес підготовки туристичних кадрів в умовах педагогічного університету, а предметом дослідження – педагогічні умови, форми та методи формування активної життєвої позиції в процесі діяльності студентів на туристських заходах.

Дослідження проводилося в період 2007–2012 роки на базі НПУ ім. М. П. Драгоманова, інституту

природничо-географічної освіти та екології, кафедри туризму та на різних об'єктах та на території м. Києва [4, с. 310-320].

Постійна необхідність гармонізувати свій життєвий простір є невід'ємною потребою людського організму. Щоб задовольнити цю потребу, а водночас – природне бажання відкривати і пізнавати невідоме, люди використовують туризм як спосіб життя та мислення.

Зокрема, Всесвітній День туризму та День туризму України, який відзначають щорічно у вересні – це рух за здоровий спосіб життя, це свято романтиків-мандрівників, повноти й різноманітності життя, організації цікавого і змістового дозвілля тощо. У цей день різні туристично-прикладні заходи привертають увагу до проблем гармонізації зв'язків між людиною і природою; до необхідності пізнання світу у безпосередньому неформальному спілкуванні через краєзнавство. Доцільність занять туризмом є найкращим засобом профілактики боротьби з алкоголізмом та наркоманією, упередження правопорушень серед молоді, зміцнення сімейних та товариських стосунків.

Проведення Дня туризму, як щорічного масового заходу, спрямоване на залучення киян та гостей, в першу чергу молоді, до здорового способу життя, цікавого, корисного й змістового відпочинку, зокрема: отримання елементарних знань та навичок перебування в природі під час прогулянок і туристських заходів; безпеки в природі; виховання свідомих патріотів свого краю, залучення молоді до занять у секціях спортивного туризму, альпінізму, спортивного орієнтування; ознайомлення туристів з новинками туристського спорядження, з новими напрямами розвитку туризму; проведення різноманітної туристично-орієнтованої консультаційної роботи; збирання благодійних внесків на розвиток дитячого, молодіжного та сімейного мандрівництва тощо.

У програму Дня туризму включаються: краєзнавчі ігри-змагання на краще знання свого міста, району; краєзнавчі ігри та вікторини (із географії, історії, етнографії, археології); спортивно-технічна та розважально-ігрова туристські смуги перешкод; робота мобільного скеледруму; вільні старти на трасах спортивного орієнтування; розважальний спортивно-туристський майданчик "Спортивні ігри на галівині", "Тато, мама я – туристська сім'я"; показові виступи на технічних етапах гірського, велосипедного, водного, спелеологічного туризму; орієнтування на місцевості; дитяче малювання "Я відкриваю Землю"; виставка фотографій "Світ мандрів"; старт нового етапу руху юних киян "Київ – місто моє"; виставка туристського та альпіністського спорядження, спортивно-туристського взуття; робота консультаційних пунктів; походи та екскурсії до історичних і природних пам'яток по Києву та у передмістя.

Вже сімнадцять років поспіль організаторами благодійного міського свята Всесвітній День туризму та День туризму України, який проводиться в Парку Культури та Відпочинку "Гідропарк" для дітей та молоді є відділ туризму та краєзнавства Київського Палацу дітей та юнацтва (керівник МС з туризму О. І. Воронков) та Міжнародний центр дитячо-юнацького туризму м. Києва. Участь кафедри туризму НПУ ім. М. П. Драгоманова, в організації Дня туризму неодноразово відмічено "Подякою".

Як переконує практичний досвід, підготовка менеджерів туризму до оздоровчо-туристської діяльності є важливим аспектом професійної компетентності майбутнього менеджера туризму. Багаторічний досвід переконує, що зміст підготовки менеджерів туризму обов'язково повинен включати комплекс туристичних знань і умінь оздоровчо-туристської діяльності, сформованих у процесі практичної підготовки, зокрема відповідні особистісні якості, необхідні для здійснення своєї професійної діяльності. Важливою складовою професійної підготовки фахівця даної сфери виступають: вміння розробляти якісний туристичний продукт; організовувати туристичні маршрути та масові туристські заходи оздоровчого характеру, що є важливим аспектом фізичного та духовного розвитку людини. Оздоровчий аспект туризму полягає у позитивному впливі на організм людини факторів природи у комплексі з руховою активністю, що сприяють повноцінному відпочинку, зміцненню здоров'я та загартування організму. Як показує багаторічний досвід, участь студентів у щорічних туристських заходах Дня туризму безпосередньо впливає на формування активної життєвої позиції та показники успішності і якості навчання.

Використана література:

1. Навчально-методичний посібник: Виробнича практика майбутніх менеджерів туризму в ННЦ "Синевір": навч. метод. посіб. для студ. пед. вищ. навч. закл. / авторський колектив : В. В. Обозний, Л. П. Бартощ, О. В. Борисова, Л. В. Герасимчук, В. В. Головко, О. О. Горелов, Ю. П. Івашко, О. В. Романенко, Г. В. Черніхівська. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 112 с.
2. Особливості формування та організації практик в процесі професійної підготовки майбутніх менеджерів туризму [Електронний ресурс] / к. пед. н. І. В. Щоголєва. – Режим доступу до статті : http://www.nbuvgov.ua/e-journals/eui/2012_1/PDF/12shivmmt.pdf
3. Хмілярчук Наталія Семенівна. Педагогічні умови організації навчальної практики майбутніх менеджерів туристичної сфери : дис. ... канд. наук : 13.00.04. – 2008. – Режим доступу до статті : <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/340720.html>
4. Романенко О. В. Туризм: корекційна педагогіка, фізичне виховання. Практикум наукових досліджень : навч. посіб. для студ. пед. вищ. навч. закл. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 345 с.

Аннотация

В работе обсуждается проблема профессиональной подготовки специалистов для сферы туризма.

Annotation

The paper discusses the problem of professional training for tourism.